

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Startnota geïntegreerd planningsproces gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Herinrichting Complex E40 Drongen'

Samenvatting

In navolging van de beslissing van de Vlaamse Regering van 20 mei 2022 wordt een doorstart gemaakt voor het gewestelijk RUP voor het complex E40 te Drongen.

Aan de basis van het voorliggende plan ligt nog steeds de vaststelling dat het bestaande op- en afrittencomplex van de autosnelweg E40 (A10) met de N466 te Drongen-Baarle niet meer voldoet aan de huidige normen, en dit zowel op vlak van afwikkelingskwaliteit, van verkeersveiligheid als van de normen op vlak van knooptypologie. Overeenkomstig de visie uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen moet de kans op files op het hoofdwegennet vermeden worden. Om deze doelstelling te bereiken dient het verouderde op- en afrittencomplex op een andere manier ingericht te worden. Behalve de problematiek van de complex zelf wordt nu ook de ontsluiting van het bedrijventerrein Drongen I meegenomen in het planningsproces.

Op basis van de verschillende inspraakreacties op de eerder opgestarte planprocessen 'Booiebos' en 'Omgeving E40-N466 Drongen' werden de doelstellingen van het nieuwe planproces 'Herinrichting Complex E40 Drongen' verduidelijkt en aangevuld. Alle ingesproken alternatieven werden beoordeeld op basis van een toets aan de plandoelstellingen, overeenstemming met de sectorwetgeving en realiteitszin. Uit deze beoordeling blijkt dat enkel de herinrichting van het bestaande complex aan deze criteria voldoet. Voor deze centrale locatie zijn wel een aantal inrichtingsalternatieven redelijk. Daarnaast wordt eveneens voorzien in een voldoende ruime contour om verschillende maatregelen toe te laten die naar voorkomen uit compensaties, milderende maatregelen en voorstellen die het plan beter maken en inspelen op het realiseren van maatschappelijke meerwaarden en een verbetering van de leefkwaliteit kunnen inhouden.

Met deze startnota lanceert de Vlaamse Regering de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Na de goedkeuring van de startnota volgt een publieke raadpleging.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld Omgeving

Beleidsdoelstelling OD 3. Gebiedsontwikkeling met sterke gebiedscoalities.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 18 december 2020 keurde de Vlaamse Regering een startnota voor het geïntegreerd planningsproces gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Booiebos' goed (VR 2020 1812 DOC.1485/1).

Op 4 juni 2021 keurde de Vlaamse Regering een startnota voor het geïntegreerd planningsproces gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Omgeving E40 – N466 Drongen' goed (VR 2021 0406 DOC.0556/1BIS).

Tijdens de participatieperiodes van beide hierboven vermelde GRUP's werden heel wat inspraakreacties ingediend die verwezen naar de relatie tussen beide dossiers en het ruimtelijk en verkeerskundig functioneren van beide planvoornemens. De inspraakreacties gingen onder meer in op het ontsluitingsconcept voor het bedrijventerrein in relatie tot het planningsproces voor het GRUP 'Omgeving E40-N466 Drongen', de manier waarop de verkeersdoorrekeningen in beide dossiers op elkaar worden afgestemd, mogelijke alternatieven voor het complex Drongen die een impact hebben op de ontsluiting van het bedrijventerrein, ... Uit de verschillende reacties en adviezen uit de publieke consultatie over beide startnota's bleek dat er onvoldoende maatschappelijk draagvlak is om beide planprocessen afzonderlijk verder te zetten.

Hierop besliste de Vlaamse Regering op 20 mei 2022 om deze planprocessen stop te zetten en een doorstart te maken voor het gewestelijk RUP voor het complex te Drongen (VR 2022 2005 DOC. 0569/1).

In navolging van de beslissing van 20 mei 2022 werd een planteam samengesteld, dat een voorstel uitwerkte voor de heropstart van het geïntegreerd planningsproces voor het complex E40 Drongen, waarbij de ontsluitingsweg voor het bedrijventerrein Drongen I (Booiebos) meegenomen wordt. De uitbreiding van het bedrijventerrein zelf, zoals opgenomen in het planologisch attest, zal gebeuren via een afzonderlijk gewestelijk RUP. De stad Gent heeft aangedrongen om ook het planproces voor Booiebos zo snel mogelijk op te starten.

2. INHOUD

Het planningsproces voor het GRUP "Herinrichting Complex E40 Drongen" vertrekt vanuit de hoofddoelstelling om uitvoering te geven aan de principes van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ("RSV"). In het RSV wordt de E40 Jabbeke – Groot-Bijgaarden geselecteerd als hoofdweg, die per definitie het verbinden op internationaal niveau en (aanvullend) het verbinden op Vlaams niveau als functie heeft. De N466 wordt ten noorden van de E40 (vanaf de aansluiting van het complex Drongen tot aan de R40 Rooigemlaan) geselecteerd als primaire weg II die het verzamelen op Vlaams niveau als hoofdfunctie en het verbinden op Vlaams niveau als aanvullende functie heeft. Bij de aanleg en inrichting van de hoofdwegen staat in het RSV o.a. het volgende principe voorop: "Binnen het invloedsgebied van de grootstedelijke gebieden wordt er gestreefd naar het scheiden van het stedelijke (lokale) verkeer met het doorgaande (internationale en gewestelijke) verkeer."

Essentieel onder meer vanuit het RSV is eveneens het aspect verkeersveiligheid. Aangezien de internationale en gewestelijke verbindingfunctie primeert op het hoofdwegennet, moet het aantal op- en afritten beperkt gehouden worden. Dit bevordert de doorstroming van het doorgaand verkeer en de verkeersveiligheid. Op- en afritten, die te dicht op elkaar liggen, veroorzaken gevaarlijke weefbewegingen en die zorgen dan weer voor files en ongevallen.

Op die manier wordt er vanuit het RSV een dubbele ruimtelijke doelstelling geformuleerd: zowel naar het functioneren van de hoofdweg op zich (herbouwen van het complex) als naar de manier waarop een gereorganiseerd verkeerssysteem rond het op- en afrittencomplex (inclusief ontsluitingsweg naar

het regionaal bedrijventerrein Drongen I) ruimtelijk en naar functioneren wordt ingepast in zijn omgeving (conform de functionele- en inrichtingsprincipes van de wegencategorisering).

Het Vlaams ruimtelijk beleid zet in op een samenhangende en evenwichtige ontwikkeling van woongelegenheden, werkplekken en voorzieningen door ze zoveel mogelijk te koppelen aan collectieve vervoersstromen, aan fietsinfrastructuur en bestaande concentraties van voorzieningen. Dat gebeurt maximaal door het ruimtelijk rendement te verhogen en kernen te versterken. Samenhangende ontwikkeling heeft als doel de multimodale toegankelijkheid en nabijheid van werkplekken en voorzieningen te bevorderen en zo de ruimtelijke voorwaarden te scheppen voor mobiliteitsbeheersing en basisbereikbaarheid, emissiereductie en het verminderen van geluidsoverlast, klimaatadaptatie, en logistieke en energie-efficiëntie. Het Vlaams ruimtelijk beleid streeft ook naar een afremming van het bijkomend ruimtebeslag en een vermindering van de verhardingsgraad. Bij de inrichting zullen de principes van zuinig en compact ruimtegebruik, beperking van de verhardingsgraad en ruimtelijke kwaliteit maximaal worden meegenomen.

Bijkomend aan deze doelstellingen wordt vast gesteld dat het herbouwen van het complex Drongen fungeert als katalysator en hefboom kan dienen voor de realisatie van maatschappelijke meerwaarden door de verbetering van de ruimtelijke structuur. Dit gebeurt door in te spelen op potenties en uitdagingen in domeinen als ruimte, landschap, ecologie en milieu. Door het benutten van deze potenties en het omzetten naar synergiën worden wederzijdse doelstellingen versterkt. Het gaat hier onder meer over het verbeteren van de verkeersleefbaarheid van de dorpskernen en clusters, het maximaal vrijwaren van ruimtelijk kwetsbare gebieden en het afremmen van bijkomend ruimtebeslag.

In het verleden werden reeds heel wat alternatieven onderzocht en ingesproken. Een overzicht van gekende, ingesproken en onderzochte alternatieven (zowel over het complex zelf als over de ontsluitingsweg) en de reden waarom deze vandaag al dan niet in de startnota werden opgenomen, is opgenomen in Bijlage 1 Alternatievennota bij de startnota. Hierbij gaat het zowel om locatie-alternatieven als om inrichtingsalternatieven. Alle ingesproken alternatieven werden getoetst aan de hierboven geformuleerde plandoelstellingen, overeenstemming met de sectorwetgeving en realiteitszin (niet onevenredig duur, technisch realiseerbaar en geen onevenredige (en niet te milderende of compenserende) aanslag op mens, milieu of natuur).

Uit deze beoordeling blijkt dat enkel het Centraal Complex (op de huidige locatie) aan deze beoordelingscriteria beantwoordt. In de startnota wordt aangegeven dat in het verdere onderzoek heel wat reeds ingesproken inrichtingsalternatieven zullen worden meegenomen.

Bij de realisatie van een nieuw op- en afrittencomplex zal er verharding bijkomen, hoofdzakelijk door de autosnelweg E40 veiliger in te richten met pechstroken en langere in- en uitvoegstroken conform de huidige richtlijnen, maar ook door aanpassingen langs de N466, nieuwe langzaam verkeersverhardingen. Bij de realisatie zal er mogelijks ook ruimte die op dit ogenblik benut wordt voor waterberging in genomen worden. Ook deze ruimte zal, zowel naar oppervlakte als volume, gecompenseerd worden, zodat op andere plaatsen geen waterlast ontstaat. Het plangebied wordt daarom in deze fase van het planproces (startnota) bewust voldoende ruim genomen om het complex en de bijhorende landschappelijke inpassing te kunnen inplannen en tevens alle compensaties en milderende maatregelen die nodig zouden blijken te kunnen voorzien in het plangebied. Het plangebied zal in de loop van de procedure worden verfijnd in functie van definitieve keuzes en ontwerpen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe budgettaire impact voor de Vlaamse overheid. Overeenkomstig artikel 43 §3 3° en artikel 31 §1 2° van het Besluit van de Vlaamse Regering 'Vlaamse Codex Overheidsfinanciën' van 17 mei 2019 is het advies van de Inspectie van Financiën respectievelijk het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting niet vereist.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen directe weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Een geïntegreerd planningsproces kent 5 fases. De resultaten van elk van deze 5 fases worden geconsolideerd in een nota. De startnota is dus de eerste van 5 nota's.

Over de startnota en over de plandoelstelling wordt, na de goedkeuring ervan door de Vlaamse Regering, het advies gevraagd aan Saro en Mina-raad, stad Gent, stad Deinze, de gemeente Sint-Martens-Latem, de provincie Oost-Vlaanderen en de door de Vlaamse Regering bepaalde adviesinstanties. Er wordt over de startnota ook een consultatie van de ruime bevolking georganiseerd.

Op basis van de adviezen en de participatie zal daarna door het planteam een scopingnota, voorontwerp-RUP en ontwerp-milieubeoordeling worden uitgewerkt. Daarna volgt een plenaire vergadering over het voorontwerp-GRUP en de milieubeoordeling.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan de startnota voor het GRUP 'Herinrichting Complex E40 Drogen'.
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, te gelasten om de vereiste adviezen in te winnen over de bovengenoemde startnota en de bevolking van de betrokken gemeenten te informeren over de inhoud van de startnota en de bevolking te raadplegen.
3. de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, te gelasten om zo snel mogelijk een startnota voor het GRUP 'Booiebos' aan de Vlaamse Regering voor te leggen.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR